

Hayrettin GÜMÜŞDAĞ¹, Yeşim KARAÇ², Emrah CERİT³

¹ Hitit University, School of Physical Education and Sport, Çorum – Turkey

² General Directorate of Youth and Sport, Ankara - Turkey

³ Hitit University, School of Physical Education and Sport, Çorum – Turkey

hgumusdag06@hotmail.com

ORIGINAL ARTICLE

GENERAL DIRECTORATE OF THE REPUBLIC OF TURKEY PRIME MINISTER OF YOUTH AND SPORTS COACH TRAINING COURSES OPENED WITHIN THE SPORTS DEPARTMENT OF EDUCATION EVALUATION

Abstract

This paper aims to T.C. Education department of the Prime Ministry General Directorate of Youth Sports coach education courses within the drop-down assessment of what has happened levels, coaches and faculty candidates to indicate their views and put forward these views in light of the shortcomings of coach training courses and to offer solutions to eliminate these deficiencies. Research on various dates in 2002 and held 10 training courses in different branches of the coach 237 coaches who participated in these courses and officer candidate trainees attended the 80 teaching staff. To collect data about the coaching courses, physical structure, assessment, such as time and resources used for the properties of a questionnaire consisting of 29 items. SPSS program was applied to the analysis of the data analysis. Kai-square statistical technique in this program, faculty members and coaches made a comparison of candidates' opinions on courses at. According to the results of the survey data obtained from the Republic of Turkey Education department of the Prime Ministry General Directorate of Youth Sports coach education courses within the drop-down assessment of instructors, course, course applicants between the age limit for participating candidates for coach $[x^2(4) = 19,485, p < .05]$, the number of trainees attending a course for the $[x^2(4) = 32,237, p < .05]$, the coach will attend a course for the candidates to pass a standard pre-screening test, $[x^2(4) = 24,997, p < .05]$, the coach will become candidates to be licensed athletes in terms of area $[x^2(4) = 13,461, p < .05]$, be a coach for the duration of the course in terms of adequacy $[x^2(4) = 24,335, p < .05]$, committed in the course of the adequacy of the courses $[x^2(4) = 12,993, p < .05]$, in terms of course evaluations administered $[x^2(4) = 15,044, p < .05]$, made in the form of a test center for evaluation at the end of the course $[x^2(4) = 21,329, p < .05]$, regarding the appropriateness of the courses being 60 now passes through $[x^2(4) = 24,225, p < .05]$, significant differences were found. In conclusion, this study, T.C. Within the education department of the Prime Ministry General Directorate of Youth Sports coach drop-down selection of trainees participating in training courses not done enough to correct, participants should be increasing the number of the trainees after passing a qualifying exam, they want to be taken in courses, the trainees level of education were not enough to become a coach.

Key Words: Coach education, Coach Training Courses, Lack of coach education

TÜRKİYE CUMHURİYETİ BAŞBAKANLIK GENÇLİK ve SPOR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ SPOR EĞİTİMİ DAİRESİ
BAŞKANLIĞI BÜNYESİNDE AÇILAN ANTRENÖR YETİŞTİRME KURSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Özet

Bu çalışma, T.C. Başbakanlık GSGM Spor eğitimi dairesi başkanlığı bünyesinde açılan antrenör yetiştirme kurslarının ne düzeyde gerçekleştiğinin değerlendirilmesi, antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının görüşlerini belirtmesi ve bu görüşler ışığında antrenör eğitim kurslarının eksikliklerini ortaya koymak ve bu eksiklikleri ortadan kaldıracak çözüm önerileri sunmayı amaçlamaktadır. Araştırmaya 2002 yılında çeşitli tarihlerde düzenlenen 10 farklı branşta yapılan antrenör yetiştirme kurslarına katılan 237 antrenör adayları kursiyer ve bu kurslarda görevli 80 öğretim elemanı katılmıştır. Verilerin toplanmasında ilgili antrenörlük kurslarının, fiziki yapı, değerlendirme, süre ve kaynaklar gibi özelliklerine yönelik 29 maddeden oluşan bir anket kullanılmıştır. Verilerin analizinin çözümlenmesinde SPSS programı uygulanmıştır. Bu program da Kay-Kare istatistik tekniği kullanılarak öğretim elemanlarının ve antrenör adaylarının kursların etkinliğine ilişkin görüşlerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Anket sonuçlarından elde edilen verilere göre T.C. Başbakanlık GSGM Spor eğitimi dairesi başkanlığı bünyesinde açılan antrenör yetiştirme kurslarının değerlendirilmesinde öğretim elemanlarıyla, kursa katılan antrenör adayları arasında kursa başvuru yaş sınırlaması açısından $[x^2(4) = 19.485, p < .05]$, kursa katılacak kursiyer sayısı açısından $[x^2(4) = 32.237, p < .05]$, kursa katılacak antrenör adayların standart bir ön eleme sınavından geçmeleri açısından, $[x^2(4) = 24.997, p < .05]$, adayların antrenör olacakları alanda lisanslı sporcu olmaları açısından $[x^2(4) = 13.461, p < .05]$, kurs süresinin antrenör olmak için yeterliliği açısından $[x^2(4) = 24.335, p < .05]$, kurstaki işlenen derslerin yeterliliği açısından $[x^2(4) = 12.993, p < .05]$, kurslarda uygulanan değerlendirmeler açısından $[x^2(4) = 15.044, p < .05]$, kurs bitiminde değerlendirmenin merkezi bir sınav şeklinde yapılması açısından $[x^2(4) = 21.329, p < .05]$, derslerden geçen notun 60 olmasının uygunluğu açısından $[x^2(4) = 24.225, p < .05]$, anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir. Sonuç olarak yapılan bu çalışmada, T.C. Başbakanlık GSGM Spor eğitimi dairesi başkanlığı bünyesinde açılan antrenör yetiştirme kurslarına katılan kursiyerlerin seçiminin yeterince doğru yapılmadığı, kursiyer sayısının artırılmasının gerektiği, kursiyerlerin bir ön eleme sınavından geçirildikten sonra kurslara alınmaması istedikleri, kursiyerlerin eğitim düzeyinin antrenör olabilmek için yeterli olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Antrenör eğitimi, Antrenör yetiştirme kursları, Antrenör eğitimindeki eksiklikler

Giriş (Introduction)

Spor bireylerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini sağlayan, bilgi, beceri ve liderlik yeteneklerini geliştiren; boş zamanlarını değerlendiren ve bireyleri günlük sorunlardan uzaklaştıran stres atmalarını sağlayan bir bilimdir.(11) Spor, bireyin dinamik sosyal çevrelere katılımını sağlayan bir sosyal etkinlik olması özelliğinden dolayı, kişinin sosyalleşmesinde önemli bir role sahiptir. Modern toplumlarda sporun çoğunlukla kollektif bir etkinlik olduğu göz önünde bulundurulduğunda sportif faaliyetler aracılığıyla, sporla ilgilenen bireyler değişik insan gruplarıyla sosyal ilişkiye girmektedir. Spor bireyin kendi dar dünyasından kurtularak başka ortamlarda, başka kişilerden, inançlardan, düşüncelerden insanlarla iletişim içinde bulunmasını, onlardan etkilenmesini ve onları etkilemesini sağlamaktadır.(15)

T.C. Anayasasının 59. Maddesi sporun kitlelere yayılmasını, geliştirmesini başarılı sporcuların korunmasını devletin asli bir görevi olduğunu hükmüne bağlamıştır.(14) Devlet, Türk sporu ile ilgili bu görevi Anayasa hükmü gereği 3289 sayılı kanun ile GSGM' ne vermiş, bu kanunun 2/c maddesinde 'Spor faaliyetlerinin programlamak, düzenlemek, yönelmek, gelişmesini sağlamak, spor idarecisi, antrenör, monitör, spor elemanları ve hakemleri yetiştirmek, eğitmek, sayılarını arttırmak, eğitim merkezleri kurmak görevlerini yine GSGM' nin asli görevi olarak göstermiştir. Günümüzde ülkeler arasında gelişen uluslar arası dostluk olgusu ile birlikte bilimsel ve teknolojik yenilikler, spora çağdaş bir anlam kazandırmış böylece spor ülkelerin kültürel ilişkilerini sağlayan, ülkeler arasındaki sorunları gideren ve ülkeleri birbirine yaklaştıran bir araç niteliği kazanmıştır. Hiç şüphesiz sporda bu hedeflere ulaşmak öncelikle eğitim ve öğretime önem vermeyi ve sporda eğitici kadroları bilimsel ölçülere uygun eğitim programlarından geçirmeyi gerekli kılmaktadır.

Sporda eğitici kadro denildiğinde akla ilk gelen 'antrenördür' Ülkemizde kaliteli ve bilgili antrenörlerin yetiştirilmesi, ülke sporunun gelişmesi ve başarılı sporcuların sayısının artması açısından önemlidir. Ancak bir antrenörün görevi de yalnızca çalıştırmak ya da sporun nasıl yapıldığını göstermekten ibaret değildir. Antrenör eğitimi sırasında aldığı bilgileri ve tecrübeleri sporcuya aktarmak ve sporunun her problemini çözecek şekilde davranmak zorundadır.(4)Günümüzde bir sporcu ne kadar yetenekli olursa olsun, ne kadar çalışırsa çalışsın, bir antrenörün yardımına ihtiyaç duyar. Öyle ki, hangi spor dalında olursa olsun bir sporcu, kendi yetenek ve yeterlilikleriyle bir yere kadar gelip başarılı olabilir.(5)

Sporcuların istenilen düzeye erişmesinin temel şartlarından en önemlisi her düzeyde uygulama yapabilecek bilgili, becerikli, yetenekli ve iyi eğitilmiş antrenörlere sahip olmaktır. Değişik spor dallarında yetişecek antrenörlerin spor dalının özelliği dikkate alınarak bir model içerisinde eğitilmesi ve geliştirilmesi bir zorunluluktur. Bu nedenle temel ilkeleriyle bilimsel olanaklardan yararlanılarak yetişmiş bir antrenör, sporcularını da en iyi şekilde yetiştirir.(6)

Antrenör, sadece kendi sporunun teknik becerilerini çok iyi bilmekle kalmaz, aynı zamanda, bu beceri ve tekniklerin, değişik yaş gruplarına etkili bir şekilde nasıl öğretilceğini de çok iyi bilir. Dahası, başarılı antrenörler sadece bu becerilerin değişik yaş gruplarına göre nasıl öğretilceğini bilmekle de kalmazlar, aynı zamanda toplum içerisinde başarılı yaşamak için gereksinim duyulan beceri modellerinin öğrenilmesine de yardımcı olurlar.Başarılı bir antrenör olmak, mücadele etmeyi gerektirir. Sadece üst düzeyde dikkat göstermek başarılı olmak için yeterli değildir. Başarılı antrenörlük, geniş görüşlülüğu, derinliği ve bilgililiği gerektirir(8)

1987 yılına kadar bazı federasyonların antrenör yönetmelikleri ile yürütölen antrenör eğitimi,2000 yılından sonra tüm spor dallarını kapsayacak şekilde; Federasyon başkanı ile işbirliği içinde Spor Eğitimi Dairesi Başkanlığı'na yürütölmektedir.1987 yılında çıkarılan daha sonra 11 Eylül 1994 tarihinde kısmen değiştirilen Antrenör Eğitim Yönetmeliğine göre

antrenör sınıfları; Monitör(Temel Çalıştırıcı), I,II ve III. Kademe olarak sınıflara ayrılmıştır. 16 Ağustos 2002 tarihinde 24848 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan yeni Antrenör Eğitimi Yönetmeliği ile birlikte beş kademeli antrenörlük sistemine geçilmiştir. Bu kurslarda iki eğitim programı uygulanmaktadır,1. Programda beden eğitimi ve sporun bilimsel anlamda yaklaşımını sağlamak üzere spor psikolojisi, spor sosyolojisi, öğrenme ve öğretim yöntemleri, spor anatomisi, spor fizyolojisi, spor ve beslenme, sporda organizasyon, ölçme ve değerlendirme, genel antrenman bilgisini içeren temel eğitim programı dersleri üniversitelerde akademik olarak ders veren ve bu konularda uzmanlaşmış öğretim elemanlarınca verilmektedir. İkinci programda ise, federasyonların eğitim kurullarınca tespit edilen III. Kademe üst düzeyde antrenör eğitimcilerinin verdiği spor dallarına ait teknik ve taktik, oyun kuralları ve özel antrenman bilgisinin bulunduğu özel eğitim programı uygulanmaktadır. Dünyada sporda ileri gitmiş olan ülkeler, spor bilimlerine dayalı olarak gerçekleştirdikleri eğitim programlarıyla antrenör eğitimine de önem vermişlerdir. Gelişmiş Avrupa ülkeleri ile son 10 yılda spor alanında gelişme kaydeden ülkelerde antrenör eğitimi kurs sürelerinin kategorilere göre değiştii gözlenmektedir.(9)

Eğitim yapısı ve niteliği konusunda Avrupa Topluluğu içinde ve bazı Avrupa Devletleri arasında büyük yapı ve seviye farklılıkları olduğunu kabul etmek gerekmektedir. Antrenör Eğitiminde Avrupa modeli incelendiğinde, antrenörlerin katıldığı kurslar ve seminerler sonrası sınıflandırmalarında her Avrupa ülkesinde farklı görünmektedir. A,B,C şeklinde sıralanan lisanslı antrenörler, teknik direktör veya baş antrenör gibi isimler sıklıkla kullanılmaktadır. Bu lisanslara ve belgelere sahip olup görev açısından bakıldığında milli takım antrenörü, milli takımlar teknik direktörü uluslar arası antrenör terimleri ile karşılaşılmaktadır.(1)Spor faaliyetlerinin bilimsel ölçütlerde yapılması, bir eğitmen olan antrenörün önemini ve gerekliliğini artırmaktadır. Antrenör, sporun ve sporunun üst düzey verimliliğe ulaşmasında bu gelişimi sürekli kılmaya çalışan kişidir. Sporda gelişmiş ülkeler, sporcuların yetişmesi ve başarısında önemli rolü olan antrenörlerin eğitilmesinde bilimsel ölçütlere göre çalışan ülkelerdir.(2)

Türkiye’de ise antrenörlük eğitimi, Üniversiteler ve Başbakanlık GSGM Spor Eğitim Dairesi Başkanlığınca gerçekleştirilen kurslar tarafından verilmektedir(9).Antrenör eğitiminde üniversiteler düzeyinde ilk atılım 1974 yılında Gençlik ve Spor Akademilerinin kurulmasıyla başlamış:(12) Daha sonra, 1992 yılında kurularak faaliyete geçen üniversitelere bağlı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları “ Antrenör Eğitimi Bölümleriyle” farklı bir boyutta devam etmektedir ve Antrenörlük Eğitimi bölümlerinden mezun olanlara uzmanlık branşlarına göre 1. Kademe antrenörlük belgesi verilmekteydi.(13) Son yıllardan itibaren Antrenörlük Eğitimi bölümü mezunlarına 3. Kademe antrenör belgesi verilmektedir. Başbakanlık GSGM Spor Eğitim Dairesi Başkanlığınca gerçekleştirilen kurslarda ise 2 haftalık eğitime tabi tutularak kursa katılanlara antrenörlük belgeleri verilmektedir. Antrenörlük lisansı alarak göreve başlayanlar; minikler, yıldızlar ve gençler kategorilerinde en az 3 yıl başarı ile çalıştıklarında, 2. kademe antrenörlük kurslarına devam ederek (Spor İl Müdürlüklerinde),“Kıdemli Antrenör” olarak ilerleme kaydederler ve büyükler kategorisinde de görev alabilirler.

Kıdemli antrenör olarak en az 2 yıl başarı ile çalışanlar, 3. kademe antrenörlük kurslarına devam ederek (Spor İl Müdürlüklerinde) “Baş Antrenör” olurlar, milli takımlarda ve diğer büyük kulüplerde baş antrenör olarak görev alabilirler. Ayrıca, meslek elemanları değişik illerde spor il müdürlükleri bünyesinde her kademede açılan gelişim seminerlerine katılarak mesleki bilgilerini geliştirme olanağı elde edebilirler. En az 2. kademe antrenörlük belgesi ve lisansı olan antrenörler yurt içinde düzenlenen “Milletlerarası Antrenörlük Semineri” ne katılabilirler.

Bu çalışmanın amacı, T.C. Başbakanlık GSGM Spor eğitimi dairesi başkanlığı bünyesinde açılan antrenör yetiştirme kurslarının ne düzeyde gerçekleştiğinin değerlendirilmesi, antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının görüşlerini belirtmesi ve bu görüşler ışığında antrenör eğitim kurslarının eksikliklerini ortaya koymak ve bu eksiklikleri ortadan kaldıracak çözüm önerileri sunmaktır.

Yöntem (Method)

Araştırmaya 2002 yılında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı bünyesinde açılan 22 tane 10 farklı branşta yapılan 1.kademe antrenör yetiştirme kursuna 735 antrenör adayı ve bu kurslarda ders veren 240 öğretim elemanı katılmıştır. Gerekli verileri toplamak amacıyla 9 ilde, 10 farklı kursta 237 kursiyer ve 80 öğretim elemanı araştırma grubunu oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları (Instruments)

Araştırma için gerekli veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket yoluyla toplanmıştır. Geliştirilen anket, öğretim elemanları ve kursiyerlere yönelik olmak üzere iki formatta hazırlanmıştır. Anket maddeleri, öğretim elemanları ve kursiyerler için aynı anlamı içerecek şekilde uygun cümlelerle ve yapıda düzenlenmiştir.

Verilerin Toplanması (Procedure)

Anketle ilgili öncelikle literatür taraması yapılmış araştırmanın amacı doğrultusunda kullanılabilecek ifadelerden geniş bir madde havuzu oluşturulmuştur. Ankette öğretim elemanları ve kursiyerler için, kursların çeşitli özelliklerine ilişkin ifadeler verilmiş ve bu ifadelere katılım durumlarını belirtmeleri istenmiştir. Antrenör adayları ve öğretim elemanları, ankette verilen ifadelere yönelik görüşlerini her bir ifade için beşli kategoriye göz önünde bulundurarak cevaplandırmışlardır. Anketi uygulamaya başlamadan önce araştırmacı yapmış olduğu araştırma hakkında kursiyerlere açıklamalarda bulunmuş ve hazırlanmış olan anket sorularında anlaşılmayan bir nokta olduğu takdirde soru sorabileceklerini bildirmiştir. Anketler cevaplandırılırken her hangi bir zaman sınırlamasına gidilmemiş, anket uygulanan kişilere sorulan sorularda doğru ve samimi cevaplar vermeleri istenmiştir.

Verilerin Analizi (Data Analysis)

Araştırma veri toplama aracı ile elde edilen verilerin özümlemesinde SPSS programı kullanılmıştır. Kursiyerlerin ve öğretim elemanlarının kursların çeşitli özelliklerini ifade eden 29 maddeye verdikleri cevaplar madde bazında ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Kursiyerlerin ve öğretim elemanlarının görüşleri, Kay-Kare istatistik tekniği kullanılarak karşılaştırılmıştır. 29 maddenin iç tutarlılık katsayısı Cronbach Alpha 0.91 olarak hesaplanmıştır. Anlamlılık düzeyi olarak 0.05 dikkate alınmıştır. Yorumlarda, satır yüzdeleri göz önünde bulundurulmuştur. Sütun yüzdeleri ise araştırmaya katılan kursiyer ve öğretim elemanlarının sayıları farklı olduğu için dikkate alınmamıştır.

Bulgular (Results)

Bu bölümde T.C. Başbakanlık GSGM Spor eğitimi dairesi başkanlığı bünyesinde açılan antrenör yetiştirme kurslarının değerlendirilmesinde uygulanan anket sorularının istatistiksel olarak tablolar halinde değerlendirilmesi yapılmıştır.

Tablo 1. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursa katılan antrenör adayları standart bir ön eleme sınavından geçirilmelidir.” İfadesine ilişkin görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör	F	28	22	42	46	99	237
Adayı	%	11.8	9.3	17.7	19.4	41.8	100.0
Öğretim	F	6		2	24	46	78
Elemanı	%	7.7		2.6	30.8	59.0	100.0
Toplam	F	34	22	44	70	145	315
	%	10.8	7.0	14.0	22.2	46.0	100.0

$$\chi^2(4)=24.997, p=.000$$

Kursa katılan antrenör adaylarının %42’si, adayların kursa alınmadan önce standart bir ön eleme sınavından geçmeleri gerektiği görüşüne katılırken, Öğretim elemanlarının %59 u da antrenör adaylarının kurs öncesi bir ön elemenden geçmesi gerektiğini düşünmektedir. Kursiyerlerin kurs öncesinde standart ve objektif bir ön eleme sınavından geçirilmeleri için, kursa katılacak bireylerin hazır oluş düzeylerini artırmaları, ön becerilerinin değerlendirilmesi açısından önemlidir. Ayrıca ön eleme sınavlarında almış oldukları puanlara göre kursa katılımları sağlanmalıdır.

Tablo 2. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kurs süresi antrenör olabilmek için yeterlidir.” İfadesine ilişkin görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör	F	90	57	51	13	26	237
Adayı	%	38.0	24.1	21.5	5.5	11.0	100.0
Öğretim	F	54	13	6		7	80
Elemanı	%	67.5	16.3	7.5		8.8	100.0
Toplam	F	144	70	57	13	33	317
	%	45.4	22.1	18.0	4.1	10.4	100.0

$$\chi^2(4)=24.335, p=.000$$

Tablo 2 de antrenör adaylarının % 62 si, öğretim elemanlarının da %84’ ü kurs süresini antrenör olabilmek için yeterli olmadığı tespitine varmışlardır. $\chi^2(4)=24.335, p<05$ gibi anlamlı bir farklılığın oluşmasındaki başlıca nedenin Gençlik ve Spor İl müdürlüklerinin açmış olduğu 15 günlük antrenör kurslarının eğitim süresinin yeterli olmaması, teknik anlamda yetersizlikler, bilimsellikten uzak olunması ve bu konuda kursiyerlere aktarılan bilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Bu sorunu kısmen önlemek için Antrenör adaylarına belirli dönemlerde seminerler verilmeli. Eğitici seminerlerin sonunda antrenörlerin bilgi birikim düzeylerini ve bu seminerlerden ne kadar yararlandıklarını tespit edilebilen sınavlar düzenlenmelidir.

Tablo 3. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Kursta işlenen dersler yeterlidir.” İfadesine ilişkin görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	F	38	38	63	49	49	237
	%	16.0	16.0	26.6	20.7	20.7	100.0
Öğretim Elemanı	F	27	7	21	13	12	80
	%	33.8	8.8	26.3	16.3	15.0	100.0
Toplam	F	65	45	84	62	61	317
	%	20.5	14.2	26.5	19.6	19.2	100.0

$$\chi^2(4)=12.993, p=.011$$

Kursta işlenen dersler yeterlidir. İfadesine ilişkin antrenör adaylarının görüşlerinin dağılımı incelendiğinde genel olarak %68' i dersleri yeterli bulurken, öğretim elemanlarının ise yaklaşık %43'ü kurslarda işlenen derslerin yeterli olmadığını belirtmiştir. Bu farklılığın nedenlerine bakıldığında 15 günlük sıkıştırılmış eğitimle verilen derslerin içeriklerinin yetersiz ve derslerin amaçları doğrultusunda olmadığı şeklindedir. Antrenörlük eğitim öğretim programında yer alan derslerin tekrar gözden geçirilmesi, eğitimin amaç ve hedefleri, kursun yapıldığı yerin fiziki ve doğal koşullarının da dikkate alınarak daha işlevsel bir hale getirilmesiyle acil bir yenilemenin yapılmasını gerekliliğini işaret etmektedir.

Tablo 4. Antrenör Adaylarının ve Öğretim Elemanlarının “Dersler antrenör adaylarının seviyelerine uygundur.” İfadesine ilişkin görüşleri

Görev Statüsü		Hiç	Az	Orta	Çok	Tam	Toplam
Antrenör Adayı	F	10	21	94	48	64	237
	%	4.2	8.9	39.7	20.3	27.0	100.0
Öğretim Elemanı	F			29	17	31	77
	%			37.7	22.1	40.3	100.0
Toplam	F	10	21	123	65	95	314
	%	3.2	6.7	39.2	20.7	30.3	100.0

$$\chi^2(4)=13.600, p=.009$$

Antrenör yetiştirme kurslarında derslerin uygun olması görüşüne Antrenör adaylarının toplamda %47 si, öğretim elemanlarının da % 40'ı tamamen katılmaktadır. Bir çok antrenörlük kurslarında ve programlarında antrenör eğitimi, takımın yapılandırılması, iletişim becerileri ve liderlik tipleri, motivasyon yönetimi, zihinsel antrenmanlar, hedef belirleme ilkeleri vb. gibi konularını içeren dersler verilmektedir. Yukarıda da açıklandığı gibi bu derslerin verilmesi için birçok eğitmen bu konularda kendilerini özel olarak yetiştirmişlerdir. Kursiyerler kurslarda almış oldukları dersleri yeterli bulduklarından dolayı antrenörlük uygulamalarına başlamadan önce kurslarda eğitim veren uzmanlardan yardım alarak daha başarılı sporcular yetiştirebilirler.

Tartışma ve Sonuç (Discussion and Conclusion)

Bu çalışmanın amacı; T.C. Başbakanlık GSGM Spor eğitimi dairesi başkanlığı bünyesinde açılan antrenör yetiştirme kurslarının ne düzeyde gerçekleştiğinin değerlendirilmesi, antrenör adaylarının ve öğretim elemanlarının görüşlerini belirtmesi ve bu

görüşler ışığında antrenör eğitim kurslarının eksikliklerini ortaya koymak ve bu eksiklikleri ortadan kaldıracak çözüm önerilerini incelemektir.

Antrenör yetiştirme kurslarında, kursa başvuru yaş sınırlamasında anlamlı bir farklılık görülmektedir, kursiyer sayısındaki sınırlamanın 40 olmasında da anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir, kursa katılan antrenör adaylarının tespitine ilişkin görüşlerde anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir, antrenör adaylarının federasyon tarafından ismen tespit edilmesinde anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Kursa katılacak antrenör adaylarının standart bir ön eleme sınavından geçmelerine ilişkin görüşlerde anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Kursiyerlerin antrenör olabilmeleri için eğitim düzeylerini yeterliliğinde anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Milli sporcularda eğitim şartı aranmasında anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir. Kurs süresinin yeterliliği konusunda anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Günlük ders programlarının süresinin uygunluğunda anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Kurslarda işlenen derslerde anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Derslerde işlenen konuların antrenör adaylarının branşlarına uygun olması durumuna ilişkin görüşlerde anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Derslerde antrenör adaylarının aktif katılımı sağlanması konusunda anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir. Derslerde uygun öğretim yöntemlerinin kullanılmasında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Kursta verilen derslerin antrenör adaylarının seviyelerini uygunluğu konusunda anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir. Derslerin yapıldığı yerlerin fiziki şartlarının ve tesislerin yeterliliğinde anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Kursun yapıldığı yerdeki konaklamaya ilişkin görüşlerde ve yemek ihtiyacının giderilmesinde anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Kursun yapıldığı yerin ulaşımındaki zorluğunda anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Kursa katılmak için çalışmış olduğunuz kurumdan izin almada sıkıntı yaşanmasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Kurslarda uygulanan değerlendirme yönteminin müfredat programına uygunluğunda ve ciddi bir şekilde yapılmasında anlamlı farkın olduğu görülmektedir. Derslerin bitiminde sınav yapılmasının uygunluğunda anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir. Merkezi bir sınav şekline göre değerlendirmenin yapılmasına ilişkin görüşlerde anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir. Derslerden geçer notun en az 60 olmasının uygunluğunda anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir.

Helvacı' nın Türkiye ve Dünyadaki Antrenör Eğitim Modelleri üzerine yapmış olduğu çalışmada dünyadaki antrenör eğitim sistemlerinin önemli bir bölümünü inceleyerek Türkiye şartlarıyla, diğer ülke sistemlerini karşılaştırmış bu karşılaştırma sonucunda ülkemizde antrenör yetiştirilmesi için yapılacak kurs programlarına katılacak adayların 18 yaşını bitirmiş ve 45 yaşını geçmemiş kişilerden oluşması gerektiğini vurgulamıştır.(7).Yapmış olduğumuz çalışmada kursa başvuru yaşının en az 18 olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda Helvacının yapmış olduğu çalışmayla paralellik göstermiştir.Ayrıca Helvacı yapmış olduğu çalışmasında, kursların bitiminde adayların başarılı olup olmayacağına karar vermek için yapılan sınavlarda baraj puanının 65 olması gerektiğini savunurken, hazırlamış olduğumuz çalışmada ise baraj puanının 60 olması gerektiğinin sonucuna varılmıştır. Bu durumda ise yapılan çalışmalar arasında farklılığın olduğu görülmektedir.

Yine Sunay ve İmamoğlu,“ Türkiye’de Antrenör Eğitim Programlarının Etkinliği” konulu çalışmasında, Türkiye’de antrenör eğitim programlarının etkinliğini tespit etmek amacıyla antrenörlerin GSGM tarafından uygulanan antrenör eğitim programlarının uygulamasını farklı şekilde algıladıkları ve programdan beklentilerinin farklı olduğu sonucunu ortaya koymuşlardır.(10)Hazırlamış olduğumuz çalışmada da kursa katılan antrenör adaylarının kurs uygulamasından beklentilerinin farklı olduğu ve kurs değerlendirme yöntemlerinin müfredat programıyla uyumadığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda Sunay ve İmamoğlu'nun hazırladığı çalışmayla benzer noktaların olduğu görülmektedir.

Demirel ve arkadaşlarının“Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğrencilerinin Mesleki Eğitimi İlgili Görüş ve Önerileri” konulu hazırlamış oldukları çalışmada beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin federasyonlar tarafından verilen 1-2 haftalık antrenörlük kurslarının yeterli seviyede verilmediğini ve bu işin üniversitelerde alanlarındaki uzman kişilerle ve daha uzun bir döneme yayılarak yapılmasının iyi antrenörlerin yetişmesinin ve başarılı sporcular yetiştirilebilmesi için önemli bir etken olduğu(3) görüşü hazırlamış olduğumuz çalışmayla aynı paralelliği göstermektedir

Sonuç olarak,kurslarda eğitim veren uzman kişiler sporculara yardımda buldukları gibi antrenör adaylarına da psikolojik becerilerinin geliştirilmesinde yardımda bulunurlar. Antrenör adayları antrenör oldukları andan itibaren sık sık stresli durumlarla karşılaşabilirler, kendilerine güvenleri zedelenebilir, dikkat ve konsantrasyon problemleri yaşayabilirler. Antrenör adayları kurslarda eğitim veren uzmanlardan yararlanarak antrenörlüğü yapılan sporla ilişkili olarak kendi özel zihinsel antrenman programlarını geliştirebilirler.Ülkemizde genel itibari ile Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri bünyesinde verilen antrenör yetiştirme kurslarının değerlendirilmesinde eğitim ve öğretimin bazı açılardan yetersiz olduğu, bilimselliği tam olarak yakalayamadığı bir gerçektir.Mevcut durum iç karartacak veya ümitsizliğe yol açacak kadar kötü değilse de oldukça fazla değişim ve gelişimin ortaya konması gerekmektedir.

Kaynaklar (References)

1. Alpay,N.,Taşkıran,Y. (2000). “Antrenör Eğitiminde Avrupa Topluluğu Modelinin İncelenmesi”.Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi Bildiriler. pp.129-124.Ankara
2. Biber,E., Ersoy A,Acet M.Küçük V.(2010) “Türk Futbol Antrenörlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin Değerlendirilmesi”. Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi,; 12 (2) pp. 135
3. Demirel, M. Kalkavan, A. Özdilek, Ç. Ersoy, A. Yapıcı, A.K. Eynur, B.R.(2006). “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğrencilerini Mesleki Eğitimi İlgili Görüş ve Önerileri”, 9.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. Muğla
4. Dumlupınar, C. (1987). “Basketbol Okullar İçin.” Tükelmal A.Ş. İzmir.
5. Ergüleç, C.S. (1996). “Türkiye’de Basketbol Antrenörlerinin Yetiştirilmesi”.Ankara Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi. Ankara
6. Erol,E.,Sevim,Y. (2000), “Antrenör Eğitimi ve İlkeleri”.G.S.G.M. Yayınları pp.29, Ankara.
7. Helvacı, S.(1988). “Türkiye ve Dünyada Antrenör Eğitimi”. Gazi Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi,pp.37,Ankara
8. Konter, E. (1996).“Bir Lider Olarak Antrenör”. Alfa Yayınları, İstanbul.
9. Sevim ve Diğerleri(2001). “Antrenör Eğitim ve İlkeleri”.Gazi Kitapevi pp.32,Ankara
- 10.Sunay, H.İmamoğlu, A.F.(1996). “Türkiye’de Antrenör Eğitimi Programlarının Etkililiği”. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi cilt:1,sayı:3
- 11.Sunay, H (1997). “G.S.G.M.’nün Uyguladığı Antrenör Eğitimi Programlarının Değerlendirilmesi”. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi,Cilt2,sayı:4
- 12.Sunay,H.,(1998). “Spor Eğitim Altyapısında Beden Eğitimi Öğretmeni ve Antrenörün Önemi”.Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi cilt:3,sayı:2,pp.46
13. T.C.Başbakanlık G.S.G.M.(1994) “Antrenör Eğitim Yönetmeliği”.
14. T.C. Anayasası (1995). Cumhuriyet Gazetesi, Yeni gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. pp.36
15. Yetim, A., (2005), “Sosyoloji ve Spor”. Topkar Matbaacılık, pp. 119,Trabzon.